

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında hava daşımaları haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında hava daşımaları haqqında" 1992-ci il mayın 2-də Bakı şəhərində imzalanmış Saziş **təsdiq edilsin**.
2. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti HEYDƏR ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 14 mart 2000-ci il
827-IQ

**Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında hava daşımaları haqqında
SAZIŞ**

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti,

1944-cü il dekabrın 7-də Çikaqoda imzalanmaq üçün açıq olan Beynəlxalq Aviasiya Xidmətləri Tranzit Müqaviləsi və Beynəlxalq Mülki Aviasiya üzrə Konvensiyanın iştirakçıları olaraq, ölkələri arasında aviasiya xidmətlərini təşkil etmək məqsədi ilə Saziş bağlamaq arzusunda olaraq, aşağıdakılar barədə razılığa gəlmişlər:

M a d d ə 1

Təriflər

Bu Sazişin məqsədlərini təfsir edən terminlər kontekstdə digər hallar nəzərdə tutulmadığı təqdirdə aşağıdakı mənada işlədilmişdir:

a) «Konvensiya» termini, 1944-cü il dekabr ayının 7-də Çikaqoda imzalanmaq üçün açıq olan Beynəlxalq Mülki Aviasiya üzrə Konvensiya deməkdir və ona: Razılığa gələn Tərəflərin qəbul etdikləri Konvensiyanın 90-cı maddəsinə əsasən istənilən əlavələr, 90-cı və 94-cü maddələrə əsasən Konvensiyaya və Əlavələrə edilmiş düzəlişlər və Əlavələr aiddir;

b) «aviasiya hakimiyyət orqanları» termini Türkiyə Respublikası barəsində — nəqliyyat naziri və nazirin tapşırığı ilə funksiyaları yerinə yetirmək səlahiyyətini daşıyan istənilən şəxs və ya orqan deməkdir;

Azərbaycan Respublikası barəsində isə «Azərbaycan Hava Yolları» Dövlət Mülki Aviasiya Konserninin Baş İdarəsi və Baş İdarənin tapşırığı ilə funksiyaları yerinə yetirmək səlahiyyətini daşıyan istənilən şəxs və ya orqan deməkdir;

v) «təyin edilmiş aviasiya şirkəti» termini bu Sazişin 3-cü maddəsinə uyğun olaraq təyin edilmiş aviasiya şirkəti deməkdir;

q) «ölkə» və ya «ərazi» termini Konvensiyanın 2-ci maddəsi ilə müəyyən olunmuş mənaya malikdir;

ğ) «hava əlaqəsi», «beynəlxalq hava əlaqəsi», «aviasiya şirkəti» və «texniki enmə» terminləri Konvensiyanın 96-cı maddəsi ilə müəyyən olunmuş mənaya malikdir;

d) «həcm» termini aşağıda göstərilən mənanı daşıyır:

hava gəmisini əlaqədar olaraq, bütün xətt boyunca və ya xəttin bir hissəsində hava gəmisinin sərnəşin və yük götürmə həcmidir;

müəyyən edilən uçuş səfərləri ilə əlaqədar olaraq, verilən müddət ərzində bütün xətt boyunca və ya xəttin bir hissəsində işləyən hava gəmisinin bu uçuş səfərləri üçün istifadə edilən tutumunun göstəricisinin uçuş səfərlərinin miqdarına vurulmasından əmələ gələn nəticədir;

e) «nəqliyyat» termini sərnəşin, baqaj və poçt deməkdir;

ə) «Əlavələr» termini, bu Sazişin Əlavəsindəki maddə və müddəalar da daxil olmaqla, uçuş tariflərinin təsdiq olunması ilə əlaqədar şərtlər və istismar olunan xətlər deməkdir.

2. Bu Sazişin Əlavələri onun ayrılmaz hissəsi sayılır.

M a d d ə 2

Hüquqların verilməsi

1. Razılığa gələn Tərəflər bir-birlərinə bu Sazişin 1-ci Əlavəsində müəyyən edilmiş xətlərdə cədvəl üzrə Beynəlxalq aviasiya marşrutlarını təşkil etmək məqsədi ilə bu Sazişdə razılaşdırılmış hüquqları verir. Bu xətlər və marşrutlar bundan sonra «razılaşdırılmış xidmətlər» və «müəyyənləşdirilmiş marşrutlar» adlandırılacaqdır. Razılığa gələn Tərəflərin təyin olunmuş aviasiya şirkətləri müəyyən olunmuş bir marşrut üzrə razılaşdırılmış xidmətləri həyata keçirdikləri zaman aşağıdakı hüquqlardan istifadə edəcklər:

a) Razılığa gələn digər Tərəfin ölkəsi üzərində yerə enmədən uçmaq hüququ;

b) həmin ölkə ərazisinə texniki enmə hüququ;

v) Razılığa gələn Tərəf ərazisində bu Sazişə əlavə edilmiş cədvəldəki marşrut üzrə müəyyən olunmuş məntəqələrdə sərnəşinlərin minməsi və düşməsi, poçt daxil olmaqla yükün yüklənməsi və boşaldılması məqsədi ilə enmək.

2. Bu maddənin 1-ci bəndində göstərilənlərin heç biri Razılığa gələn Tərəfləri birinin təyin edilmiş aviasiya şirkətinə poçtu, yükü və sərnəşinləri Razılığa gələn digər Tərəfin ərazisində haqq müqabilində və ya icarə müqabilində daşımaq üçün gəmiyə götürmək və Razılığa gələn Tərəfin ərazisindəki digər məntəqəyə aparmaq hüququnu vermir.

M a d d ə 3

Səlahiyyətlər verilməsi

1. Razılığa gələn hər bir Tərəf müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə razılaşdırılmış xidmətləri yerinə yetirmək məqsədi ilə bir və ya bir neçə aviasiya şirkətini təyin etdiyini yazılı şəkildə bildirmək hüququna malik olacaqdır.

2. Razılığa gələn hər bir Tərəf, onun üçün müəyyən olunmuş marşrutlardan istənilən iki məntəqə arasında razılaşdırılmış

xidmətləri həyata keçirmək üçün birdən çox aviasiya şirkətini təyin edə bilməz.

3. Razılığa gələn digər Tərəf, bir təyinat haqqında bildiriş aldığı zaman, bu maddənin 4-cü və 5-ci bəndlərinə müvafiq olaraq təyin edilmiş aviasiya şirkətinə müvafiq səlahiyyətlər verəcəkdir.

4. Razılığa gələn hər bir Tərəfin aviasiya hakimiyyət orqanları Razılığa gələn o biri Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkətindən tələb edə bilər ki, hava xidmətlərini yerinə yetirən zaman bu hakimiyyət orqanlarının normal və düşünülmüş şəkildə tətbiq etdiyi qanun və qaydalarda müəyyənləşdirilmiş şərtləri yerinə yetirməyə qadir olduğunu sübut etsin.

5. Razılığa gələn Tərəflərin hər biri, təyin edilmiş aviasiya şirkətinin əsas mülkiyyətinin və həqiqi nəzarətin bu şirkəti təyin edən Razılığa gələn Tərəfə və ya vətəndaşlarına məxsus olduğunu sübut edən dəlil göstərə bilmədiyi halda, bu maddənin 3-cü bəndində göstərilən səlahiyyətləri tanımaqdan imtina edə bilər və ya bu şirkətin 2-ci maddədə müəyyən olunan hüquqlardan istifadə edə bilməsi üçün zəruri saydığı şərtləri qoya bilər.

6. Təyin edilmiş və səlahiyyətlər verilmiş aviasiya şirkəti bu Sazişin 10—13-cü maddələri və 2-ci Əlavəsindəki müddəalara müvafiq şəkildə müəyyən edilmiş haqq və uçuş cədvəlinin və razılaşdırılmış həcmə razılaşdırılmış uçuşa uyğun olması şərti ilə bu xidmətlərin həyata keçirilməsinə istənilən vaxtda başlaya bilər.

M a d d ə 4

İstismar səlahiyyətlərinin ləğv edilməsi və ya dayandırılması

1. Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri aşağıdakı hallarda digər Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkətinə verilən istismar səlahiyyətlərini ləğv etmək və ya bu Sazişin 2-ci maddəsində göstərilən hüquqların tətbiq edilməsini dayandırmaq və ya bu hüquqların tətbiq olunması üzərinə şərtlər qoymaq hüququna malik olacaqdır:

a) aviasiya şirkəti üzərində əsas mülkiyyət hüququ və ya həqiqi nəzarət hüququ, bu şirkəti təyin etmiş Razılığa gələn Tərəfə və ya onun vətəndaşına məxsus olmadığı;

b) həmin aviasiya şirkəti bu hüquqları tanıyan Razılığa gələn Tərəfin qanunlarına və təlimatlarına əməl etmədiyi;

v) aviasiya şirkətinin başqa bir şəkildə bu Sazişdə müəyyən edilən şərtlərə əməl etmədiyi halda.

2. Bu maddənin 1-ci bəndində göstərilən səlahiyyətlərin geri alınması, dayandırılması və ya bu səlahiyyətlərin yerinə yetirilməsi üzərinə şərtlərin qoyulması qanun və qaydaların pozuntularının qarşısının alınması üçün zəruri olmadığı hallarda, bu bənddə göstərilmiş hüquqdan yalnız Razılığa gələn qarşı Tərəf ilə məsləhətləşmələr aparıldıqdan sonra istifadə ediləcəkdir.

M a d d ə 5

Giriş və çıxış icazəsi qanunları və təlimatları

1. Razılığa gələn bir Tərəfin beynəlxalq uçuşları yerinə yetirən təyyarələrinin ölkəyə girişləri, havaya qalxması və ölkədən çıxmaları və ya bu təyyarələrin istismarı və uçuşları ilə əlaqədar qanunlar və təlimatlar milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq Razılığa gələn hər iki Tərəfin təyyarələrinə tətbiq edilə bilər və bu təyyarələr o Tərəfin ərazisi içində olarkən və ya ərazisindən çıxarkən və yaxud daxil olarkən bu qanunlara və təlimatlara əməl edəcəkdir.

2. Razılığa gələn bir Tərəfin təyyarəsində daşınan sərnişin, uçuş heyəti, karqo və poçtun ölkəyə qəbulu, ölkəyə gəlməsi və ya ölkədən getməsi zamanı əlaqədar qanun və təlimatlara əməl olunacaqdır. Məsələn, sərnişinlər, uçuş heyəti, karqo və poçt bir Tərəfin ərazisinə gələrkən, ərazisindən gedərkən və orada ikən gömrüyə giriş və çıxış, pasport və tibbi nəzarət ilə əlaqədar təlimatlarına əməl edəcəklər.

M a d d ə 6

Gömrükdən, digər rüsum və vergilərdən azad olunma

1. Razılığa gələn hər bir Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkətinin beynəlxalq uçuşlarda istifadə etdiyi hava gəmisi və bu hava gəmisində saxlanılan texniki ehtiyatlar, yanacaq, sürtkü yağları və ərzaq, içki və tütün də daxil olmaqla gəmi ləvazimatı qarşı Tərəfin ölkəsinə daxil olduğu və təkrar ölkədən çıxana qədər hava gəmisində qalmaq və ya qarşı Tərəf ölkəsi üzərindəki uçuşun bir hissəsində istifadə edilməsi şərti ilə, bütün gömrük vergiləri, müayinə haqları və digər rüsum və vergilərdən azad edilir.

2. Göstərilən xidmətlərə görə ödənilən haqq xaric olmaqla, aşağıdakılar üçün eyni rüsum və vergilər tutulmur:

a) Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ölkəsində, bu Tərəfin səlahiyyətli orqanları tərəfindən müəyyən edilən miqdarları aşmayan və digər Tərəfin beynəlxalq uçuşları həyata keçirən hava gəmilərində istifadə olunmaq üçün gəmiyə götürülən gəmi ləvazimatı;

b) Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ölkəsinə, digər Tərəfin təyin edilən aviasiya şirkətinin beynəlxalq uçuşları həyata keçirən hava gəmilərinin təmiri və texniki xidməti üçün keçirilən ehtiyat hissələri;

v) Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ölkəsi üzərində həyata keçirilən uçuşun bir hissəsində istifadə olunsun belə, digər Tərəfin təyin edilən aviasiya şirkətləri tərəfindən beynəlxalq uçuşlarda istismar edilən hava gəmiləri üçün ayrılan yanacaq və sürtkü yağları.

Yuxarıdakı a), b), v) bəndlərində göstərilən maddələrin gömrük nəzarəti altına alınmasına ehtiyac yaranı da bilər.

M a d d ə 7

Adi aviasiya təchizat və istehlak maddələrinin anbara yığılması

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin təyin etdiyi aviasiya şirkətinə məxsus hava gəmilərindəki avadanlıq və komplektləşdirici hissələr kimi adi aviasiya təchizatı qarşı Tərəfin ölkəsində o ölkənin gömrük orqanlarının icazəsi ilə boşaldıla bilər. Bu halda, bunlar təkrar ölkə xaricinə aparılana qədər və ya başqa bir şəkildə gömrük təlimatları əsasında çıxarılan qədər həmin səlahiyyətli orqanların nəzarətində saxlanıla bilər.

M a d d ə 8

Birbaşa tranzit hərəkəti

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin ölkəsindən tranzitlə keçən sərnişinlər, təhlükəsizlik zəruriliyin icazə verdiyi qədər, yalnız sadələşdirilmiş nəzarətdən keçiriləcəkdir. Birbaşa tranzitlə aparılan baqajdan və yükədən gömrük rüsumları və bu kimi başqa vergilər tutulmayacaqdır.

M a d d ə 9 Maliyyə məsələləri

1. Təyin edilmiş hər bir aviasiya şirkəti agentliyi vasitəsi ilə və ya birbaşa olaraq digər Tərəfin razılığına əsasən o ölkədə hava daşımaları sənədini satmaq hüququna malik olacaqdır. Bu aviasiya şirkətləri bu sənədləri satmaq hüququna malik olacaq və istənilən şəxs bu sənədləri sərbəst şəkildə satın ala biləcəkdir.

2. Təyin edilmiş hər bir aviasiya şirkəti, poçt, karqo və sərnişin daşınması ilə əlaqədar xərclərin məbləği çıxıldıqdan sonra artıq pul daxilolmalarını rəsmi mübadilə kursu ilə konvertasiya etmək və ölkəsinə köçürmək hüququna malikdir. Ödəmə müqaviləsində buna dair başqa halları nəzərdə tutan müddəaların mövcud olmadığı halda pul köçürmələri milli qanunlara və müvafiq mübadilə təlimatlarına uyğun olaraq konvertasiya olunan valyuta ilə həyata keçirilə bilər.

M a d d ə 10 Həcm

1. Razılığa gələn hər iki Tərəfin aviasiya şirkətlərinə öz ölkələri arasında müəyyən edilən xətlərdə razılaşdırılmış uçuşları həyata keçirmək üçün bərabər imkanlar veriləcəkdir.

2. Razılaşdırılmış marşrutların istismarında Razılığa gələn hər bir Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti Razılığa gələn digər Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin mənafeələrini nəzərə alacaq və bütün eyni marşrutlarda və ya marşrutların bir hissəsində bir Tərəfin aviasiya şirkətinin həyata keçirdiyi xidmətlərin haqsız olaraq digər Tərəfin aviasiya şirkətinə təsir göstərməsinə imkan verməyəcəkdir.

3. Razılığa gələn Tərəflərin təyin edilmiş aviasiya şirkətlərinin razılaşdırılmış xidmətlərinin əsas məqsədi müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə sərnişin daşıma ehtiyacları ilə sıx əlaqədar olacaq və aviasiya şirkətlərini təyin etmiş Razılığa gələn Dövlətin ərazisində başlayan və ya bu istiqamətdəki uçuşlarda mövcud və gözlənilən daşınma ehtiyaclarını düşünülmüş bir yük faktoru ilə təyin edəcək bir həcmi təmin etməkdir.

4. Razılığa gələn hər iki Tərəf, təyin edilmiş aviasiya şirkətlərinin razılaşdırılmış marşrutlardan istifadə etmələri şərti ilə, həmin marşrutlardakı uçuşların həcmi və sıxlığı barəsində razılığa gələcəklər. Sıxlıq və həcm göstəriciləri hər iki Tərəfin aviasiya orqanları tərəfindən təsdiq olunmalıdır. Bu həcm vaxtaşırı ehtiyaqlara görə tənzimlənəcək və bu tənzimlənmələr Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya orqanları tərəfindən təsdiq olunacaqdır.

5. Müvəqqəti olaraq gözlənilməyən həcmdə sərnişin daşınması tələbatını ödəmək üçün təyin edilmiş aviasiya şirkətləri, bu maddənin tələblərinə uyğun olan şəkildə, aralarında lazımi razılıq əldə edə bilirlər. Bu cür həcm artımı təsdiq olunmaq üçün Tərəflərin müvafiq aviasiya orqanlarına dərhal bildiriləcəkdir.

6. Razılığa gələn Tərəflərdən birinin təyin edilmiş aviasiya şirkətlərinin müəyyən edilmiş marşrut üzrə üçüncü ölkələrdəki məntəqələrdə fəaliyyət göstərdiyi hallarda yuxarıda göstərilən 3-cü və 4-cü bəndlərə əsasən müəyyən olunan həcmdən əlavə həcm Tərəflərin aviasiya orqanları arasındakı Saziş əsasında bu aviasiya şirkətləri tərəfindən tətbiq oluna bilər.

7. Razılığa gələn Tərəflərdən birinin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin müntəzəm və ya müvəqqəti olaraq yuxarıdakı bəndlərdə onlara verilən səlahiyyətlər həcmində qismən və ya tamamilə işləmək istəmədikləri halda, bu aviasiya şirkətləri digər Tərəfin aviasiya şirkətləri ilə yuxarıdakı bəndlərə uyğun olaraq müəyyən olunmuş həcmdən əlavə bir həcmi Tərəflərin aviasiya orqanları arasında bağlanmış Saziş əsasında həmin aviasiya şirkətləri tərəfindən tətbiq oluna bilər. Bununla birlikdə, bu növ sazişlərdə bir şərt qeyd olunacaqdır: ilk təyin olunmuş aviasiya şirkətləri ümumi həcm daxilində öz uçuşlarının həcmi artırmaq və ya bu uçuşlara başlamaq haqqında qərar qəbul etdikləri və bunu müvafiq şəkildə qarşı Tərəfə bildirdikləri halda, ikinci dəfə təyin edilmiş aviasiya şirkətləri tətbiq etdikləri əlavə həcmi bir hissəsini və ya hamısını müvafiq şəkildə təxirə salacaqlar.

M a d d ə 11 Nümayəndəliklər

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin Razılığa gələn digər Tərəfin təyin etdiyi hava xətlərində eyni hüquqları verməsi şərti ilə: Razılığa gələn Tərəflərdən birinin təyin edilmiş aviasiya şirkətinə, digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gəlmək, yaşamaq və Əmək qanunu və qaydalarına əsasən, hava xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün lazım olan öz texniki və ticarət işçi heyətlərinin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gətirilməsi və saxlanılması hüququ veriləcəkdir. Həmin işçilər bu Tərəfin ölkəsinə giriş üçün icazə almalı və həmin ərazidə qaldıqları müddət ərzində müvafiq qanun və qaydalara riayət etməlidirlər.

M a d d ə 12 Aviasiya təhlükəsizliyi

1. Razılığa gələn Tərəflər, Beynəlxalq Hüquq Qaydalarından irəli gələn öz hüquq və öhdəliklərinə uyğun olaraq, mülki aviasiya təhlükəsizliyini qanunsuz müdaxilə tədbirlərindən müdafiə etmək məqsədi ilə onların bir-biri barəsində götürdükleri öhdəliklərin bu Sazişin ayrılmaz bir hissəsini təşkil etdiyini təsdiq edirlər. Razılığa gələn Tərəflər Beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq öz hüquq və öhdəliklərinin ümumi tətbiqini məhdudlaşdırmadan «Hava gəmilərində törədilən cinayətlər və bəzi başqa hərəkətlər haqqında» 1963-cü il sentyabrın 14-də Tokioda imzalanmış Konvensiyanın, «Hava gəmilərinin qanunsuz ələ keçirilməsinə qarşı mübarizə haqqında» 1970-ci il dekabrın 16-da Haaqada imzalanmış Konvensiyanın, «Mülki aviasiyanın təhlükəsizliyi əleyhinə yönəldilən qanunsuz hərəkətlərə qarşı mübarizə haqqında» 1971-ci il sentyabr ayının 23-də Monrealda imzalanmış Konvensiyanın və bu Konvensiyanın Əlavəsi olan 1988-ci il fevral ayının 24-də Monrealda imzalanmış «Beynəlxalq mülki aviasiya hava limanlarında zorakılıq hərəkətlərinə qarşı mübarizə haqqında» Protokolun müddəalarına uyğun hərəkət etməyi öhdələrinə götürürlər.

2. Razılığa gələn Tərəflər, mülki hava gəmilərinin qanunsuz ələ keçirilməsinin və hava gəmilərinin, onların sərnişinlərinin və heyətlərinin, hava limanlarının və aeronaviqasiya vasitələrinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəldilən başqa qanunsuz hərəkətlərin, habelə mülki aviasiyanın təhlükəsizliyi üçün təhlükə törədən hər hansı başqa hərəkətin qarşısının alınması üçün tələb halında bir-birlərinə yardımını təmin etməlidirlər.

3. Razılığa gələn Tərəflər qarşılıqlı olaraq Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının müəyyən etdiyi və Konvensiyaya Əlavələr kimi qəbul edilmiş müddəalarda nəzərdə tutulan aviasiya təhlükəsizliyi müddəalarına uyğun olaraq hərəkət edəcəklər. Tərəflər, qeydiyyatda aldıkları hava gəmilərinin istismarçıları, əsas fəaliyyət yeri və daima onların ərazisində olan hava gəmilərinin istismarçıları və eyni zamanda onların öz ərazisindəki hava limanlarının istismarçıları aviasiya təhlükəsizliyi üzrə belə müddəalara

və tələblərə müvafiq surətdə fəaliyyət göstərəcəklər.

4. Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri bu hava gəmilərinin istismarçılarının, digər Tərəfin ölkəsinə girməsi üçün və ölkədən çıxması üçün və yaxud həmin ölkədə qaldığı müddət ərzində digər Tərəfin 3-cü bənddəki aviasiya təhlükəsizliyi haqqında müddəalara əməl olunmasını tələb edə biləcəkləri haqqında razılığa gəlmişlər.

Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri öz ölkəsində hava gəmilərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması, sərnişinlərin, uçuş heyətinin, əl baqajlarının, ümumi baqajın, kərpo və hava gəmisi ləvazimatının yüklənmədən və boşaldılmadan əvvəl vaxtında yoxlanması məqsədi ilə lazımi tədbirlərin effektiv şəkildə həyata keçirilməsini təmin edəcək. Razılığa gələn Tərəflərdən biri, bir təhlükənin aradan qaldırılması məqsədi ilə digər Tərəfin müvafiq xüsusi təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirməsi haqqında tələblərini nəzərə alacaqdır.

5. Razılığa gələn Tərəflər qanunsuz ələ keçirilmiş və ya belə bir təhlükənin yaranması və yaxud hava gəmilərinə, sərnişinlərə və uçuş heyətinə, hava limanlarına və ya uçuşlara nəzarət obyektlərinə qarşı digər qeyri-qanuni müdaxilələrin meydana gəldiyi halda, Razılığa gələn Tərəflər rabitə yaradılması və bu hadisələrin və ya təhlükənin tezliklə və təhlükəsiz şəkildə aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində bir-birlərinə kömək göstərəcəklər.

6. Razılığa gələn Tərəflərdən biri bu maddənin aviasiya təhlükəsizliyi üzrə müddəalarının həyata keçirilməsində çətinliklərlə qarşılaşdığı halda, Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyət orqanları digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyət orqanları ilə təcili məsləhətləşmələr keçirilməsini tələb edə bilərlər.

M a d d ə 13

Tariflər

1. Aşağıdakı bəndlərdə «tariflər» termini — agentlik və digər xidmətlərin haqqı daxil olmaqla, sərnişin, baqaj və kərpo (poçt istisna olmaqla) daşınması üçün ödəniləcək haqlar və bu haqlar üçün nəzərdə tutulan şərtləri ifadə edir.

2. Razılığa gələn Tərəflərdən birinin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən digər Tərəfin ölkəsinə və ya ölkəsindən daşımlar üçün müəyyən edilən qiymət tarifləri təyin edildiyi zaman müəssisənin maya dəyəri, düşünülmüş mənfəət və digər aviasiya şirkətlərinin tarifləri nəzərə alınacaqdır.

3. Bu maddənin 2-ci bəndinə əsasən müəyyən edilən tariflər, bütün marşrut və ya marşrutun bir hissəsinə dair digər aviasiya şirkətləri ilə məsləhətləşmələr aparıldıqdan sonra Razılığa gələn Tərəflərin hər ikisinin təyin edilmiş aviasiya şirkətləri arasında müqavilə bağlanır və belə bir müqavilənin bağlanması mümkün olduğu halda Beynəlxalq Aviasiya Təşkilatının (IATA) tarifqoyma üsullarından istifadə olunacaqdır.

4. Bu şəkildə razılaşdırılan qiymət tarifləri, qüvvəyə minməzdən 60 gün əvvəl Tərəflərin Mülki Aviasiya Orqanlarına təsdiq olunmaq üçün təqdim edilməlidir. Xüsusi hallarda bu müddət səlahiyyətli orqanların razılığı ilə azaldıla bilər.

5. Tariflər açıq şəkildə də təsdiq oluna bilər. Əgər Tərəflərin Mülki Aviasiya Orqanlarından heç biri bu maddənin 4-cü bəndində göstərilən şəkildə təqdim olunan qiymət tariflərinə 30 gün müddətində etirazlarını bildirməsələr, qiymət tarifləri təsdiq olunmuş sayılır. 4-cü bəndin müddəalarına əsasən təqdim olunma müddəti azaldığı halda, Tərəflərin Mülki Aviasiya Orqanları etiraz etmə müddətinin 30 gündən daha az olmasına dair razılığa gələ bilərlər.

6. Əgər qiymət tariflərinə dair bu maddənin 3-cü bəndinin tələblərinə əsasən razılıq əldə edilməmişdirsə və ya bir Tərəfin Mülki Aviasiya Orqanı digər Tərəfin Mülki Aviasiya Orqanına etirazını bildirdiyi halda, iki Tərəfin Mülki Aviasiya Orqanları başqa bir dövlətin aviasiya orqanları ilə məsləhətləşdikdən sonra qiymət tariflərini qarşılıqlı razılaşmalar yolu ilə təyin etməyə çalışacaqlar.

7. Əgər Mülki Aviasiya Orqanları bu maddənin 4-cü və 6-cı bəndlərinə əsasən hər hansı bir qiymət tarifinə dair razılığa gəlməsələr, bütün mübahisələri bu Sazişin 19-cu maddəsinin müddəalarına əsasən həll edəcəklər.

8. Bu maddəyə əsasən təyin edilən qiymət tarifi yeni tarif təyin olunana qədər qüvvədə qalacaqdır. Bir qiymət tarifi müddəti qurtardıqdan sonra ən çox 12 aya uzadıla bilər.

M a d d ə 14

Statistik məlumatlar

Razılığa gələn Tərəflərdən birinin aviasiya orqanları digər Tərəfin aviasiya orqanlarına, birinci Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən razılaşdırılmış marşrutlardakı reyslərin həcmi təkrar nəzərdən keçirmək üçün lazımi məlumatları təqdim edəcəklər. Bu məlumatlara aviasiya şirkətləri tərəfindən daşınan sərnişinlərin sayını və yükün miqdarını müəyyən etmək üçün lazım olan bütün məlumatlar daxil ediləcəkdir.

M a d d ə 15

Fikir mübadiləsi

1. Zəruri hallarda, Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyət orqanları daha sıx əməkdaşlıq etmək və bu Sazişin tətbiqinə aid məsələlərdə razılıq əldə etmək üçün məsləhətləşmələr aparmalıdır.

2. Bu cür məsləhətləşmələr, razılığa gələn Tərəflər arasında birbaşa Saziş olmadığı halda, Razılığa gələn Tərəflərin hər hansı birinin yazılı şəkildə tələb etdiyi tarixdən etibarən 60 (altmış) gün müddətində başlanacaqdır.

M a d d ə 16

Dəyişikliklər

1. Əgər Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı biri bu Sazişin hər hansı bir maddəsinin dəyişdirilməsini arzu edərsə, digər Tərəflə müzakirə edə bilər. Bu müzakirələr aviasiya hakimiyyət orqanları arasında şifahi və ya yazılı şəkildə aparıla bilər. Müzakirələr, müraciət tarixindən etibarən 60 gün ərzində başlamalıdır. Əldə edilən razılıq əsasında bu Sazişdə edilmiş dəyişikliklər Tərəflərin diplomatik notalar mübadiləsi yolu ilə təsdiqindən sonra qüvvəyə minəcəkdir.

2. Dəyişikliklər Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyət orqanları arasında birbaşa razılıq əldə edilməsi ilə aparıla bilər.

M a d d ə 17

Çoxtərəfli sazişlər

Razılığa gələn Tərəflərin ikisi də gələcəkdə ümumi hava daşımalarına dair çoxtərəfli sazişlərə qoşulduqları halda, həmin Sazişlərin müddəaları bu Sazişin müddəalarından üstün tutulacaqdır.

M a d d ə 1 8 Qüvvədən düşmə

Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri istənilən vaxt bu Sazişi ləğv etmək qərarı barəsində digər Tərəfə bildiriş göndərə bilər. Ləğvetmə haqqında bildiriş, eyni zamanda Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatına təqdim ediləcəkdir. Bu halda digər Tərəf bildiriş aldığı gündən etibarən 12 ay sonra Saziş ləğv edilir, bu şərtlə ki, həmin müddət başa çatana qədər razılıq əsasında bildiriş geri alınmasın. Əgər Razılığa gələn Tərəflərdən biri digər Tərəfdə bildiriş aldığını təsdiq etməzsə, Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı tərəfindən bildiriş alındığı gündən etibarən 14 gün sonra həmin bildiriş alınmış hesab edilir.

M a d d ə 1 9 Mübahisələrin həll edilməsi

1. Bu Sazişin və Əlavələrin təfsirinə və ya tətbiqinə dair mübahisələri Tərəflər öz arasında müzakirələr yolu ilə həll etməyə çalışacaqlar.

2. Razılığa gələn Tərəflər müzakirələr yolu ilə razılıq əldə edə bilmədiyi halda, məsələnin həll edilməsi üçün müvafiq şəxsə və ya struktura müraciət etməklə razılığa gələ bilər və yaxud Razılığa gələn Tərəflərdən hər birinin müəyyən edəcəyi bir münisif və bu yolla seçilən iki münisifin təyin etdiyi üçüncü münisifdən ibarət məhkəməyə təqdim edə bilər, onlar da öz növbəsində aşağıdakı şəkildə müəyyən olunacaqlar. Razılığa gələn Tərəflərin hər biri diplomatik yolla arbitrajın keçirilməsinə dair tələb alındıqdan sonra 60 gün ərzində bir münisif müəyyən etməlidir. Sonrakı 60 gün ərzində iki münisif arasında razılığa əsasən üçüncü münisif müəyyən olunacaqdır. Tərəflərdən hər hansı biri göstərilən müddət ərzində bir münisif təyin etməzsə və ya üçüncü münisif seçilməzsə, Tərəflərdən biri Mülki Aviasiya Təşkilatı Sədrindən bir və ya bir neçə münisif təyin etməsini xahiş edə bilər. Bu halda, üçüncü münisif üçüncü bir dövlətin vətəndaşı olacaq və münisiflər heyətinin sədri olacaqdır.

3. Razılığa gələn Tərəflər, bu Maddənin 2-ci bəndinə əsasən qəbul edilən qərarı yerinə yetirməlidir.

4. Tərəflərdən birinin və ya hər ikisinin təyin edilmiş aviasiya şirkətləri bu maddənin 2-ci bəndinə əsasən qəbul edilən qərarı yerinə yetirmədikləri halda, digər Tərəf günahkar Tərəfə bu Sazişlə verdiyi hüquqları və üstünlükləri məhdudlaşdırma, dayandırma və yaxud ləğv edə bilər.

5. Razılığa gələn Tərəflərin hər biri öz münisifinin xərclərini ödəməlidir. Arbitraj məhkəməsinin digər xərcləri Tərəflər arasında bərabər bölünərək ödəniləcəkdir.

M a d d ə 2 0 Başlıqlar

Maddə başlıqları bu Sazişə müraciət olunmasını asanlaşdırma məqsədi ilə verilmişdir və heç bir şəkildə bu Sazişin məqsədlərini və həcmi məhdudlaşdırma bilməzlər.

M a d d ə 2 1 Qeydiyyat

Bu Saziş və Əlavələri Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatında qeydiyyatdan keçiriləcəkdir.

M a d d ə 2 2 Qüvvəyə minmə

Bu Saziş və onun ayrılmaz hissəsini təşkil edən Əlavələr Tərəflər arasında öz ölkələrində müvafiq konstitusiyaya aktlarının qəbul edilməsindən sonra diplomatik notaların mübadiləsi yolu ilə ən axırncı notanın alındığı gündən etibarən qüvvəyə minir.

Bunu təsdiq edərək, aşağıdakı şəxslər öz müvafiq hökumətləri tərəfindən lazımi səlahiyyətlərə malik olaraq, bu Sazişi imzalamışlar.

2 may 1992-ci ildə türk dilində olmaqla iki əsl nüsxədə Bakı şəhərində hazırlanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti
adından
(imza)

Türkiyə Respublikası Hökuməti
adından
(imza)

Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik toplusu.-2000.- 30 iyun, № 6.- S. 2321-2331.